

SAVE Steden & Gemeenten

Informatiebrochure

Ouders van Verongelukte Kinderen v.z.w.

Haachtsesteenweg 1405 B-1130 Brussel <http://save.ovk.be>

Katrijn.demeyer@ovk.be 0499/90.10.02

Roel.decleen@ovk.be 0499/903.104

Vlaanderen
verbeelding werkt

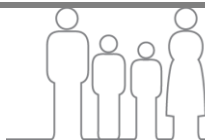
**HAPPINESS
BRUSSELS**
Advertising & Beyond

**Nationale
Loterij**

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	1
SAMENVATTING	2
INLEIDING	3
1 OUDERS VAN VERONGELUKTE KINDEREN VZW	3
2 SAVE-ACTIES	3
HET SAVE-CHARTER STEDEN & GEMEENTEN: BESCHRIJVING VAN HET PROJECT	4
1 DOELSTELLING	4
2 AANPAK PROJECT	4
2.1 STAP 1: KENNISMAKINGSGESPREK	5
2.2 STAP 2 OF 3: ONDERTEKENEN SAVE-CHARTER STEDEN & GEMEENTEN	5
2.3 STAP 2 OF 3: INVENTARIS EN ACTIEPLAN	5
2.4 STAP 4: UITVOERING (& TUSSENTIJDSE EVALUATIE)	5
2.5 STAP 5: EINDVALUATIE & UITREIKING	6
BIJLAGE: SAVE-CHARTER STEDEN & GEMEENTEN	7

Samenvatting

Ouders van Verongelukte Kinderen – SAVE vzw (OVK) is een lotgenotenvereniging van families van jonge verkeersslachtoffers. Naast de opvang van ouders die hun kind verloren in een verkeersongeval en de plaatsing van SAVE-borden wil OVK ook actief werken aan de bewustwording van de rol van elkeen inzake verkeersveiligheid.

Uit deze doelstelling is het project “SAVE Steden & Gemeenten” ontstaan. OVK wil hiermee een bijdrage leveren aan de bewustwording van de lokale gemeentebesturen op vlak van verkeersveiligheid. SAVE staat hierbij voor: **Samen Actief voor VEilig Verkeer**.

Het SAVE-charter dat hierbij de leidraad is, omvat zeven doelstellingen die de verkeersveiligheid binnen een gemeente kunnen bevorderen. Door de ondertekening van het charter gaat een gemeente het engagement aan deze algemene doelstellingen via concrete acties na te streven.

Het volledig SAVE Steden & Gemeenten-project bestaat uit een aantal fasen die worden doorlopen.

De eerste stap is een **kennismakingsgesprek** met relevante betrokken personen. Er wordt samen nagegaan op welke manier de stad of gemeente kan deelnemen aan dit project.

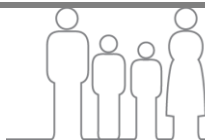
Daarna volgt de **officiële ondertekening** van het charter op een publiek bekendmakingsmoment. De ondertekening is een engagementsverklaring van de stad of gemeente om een SAVE-actieplan op te stellen rond de doelstellingen van het SAVE-charter.

Na de officiële ondertekening wordt een **inventaris** gemaakt van de **reeds bestaande initiatieven** in de gemeente in functie van de knelpunten. Aan de hand van deze inventaris wordt een **actieplan verkeersveiligheid** opgesteld. Het is de bedoeling tot een coherent plan te komen dat duidelijk weergeeft dat de gemeente een extra inspanning doet op vlak van verkeersveiligheid. De acties die hierin worden beschreven, zijn nieuwe acties die zo nauw mogelijk aansluiten bij de reeds bestaande initiatieven.

Nadat het actieplan is opgesteld en goedgekeurd (college, gemeenteraad en stuurgroep), kan de gemeente aan de slag. De gemeente krijgt (ongeveer) een jaar de tijd om het **SAVE-actieplan uit te voeren**. Tijdens het actiejaar voorziet OVK de mogelijkheid om een tussentijdse evaluatie te houden. Dit met als doelstelling het SAVE-actieplan eventueel aan te passen en opnieuw te focussen.

Na dit SAVE-jaar wordt het SAVE-actiejaar geëvalueerd. Deze evaluatie wordt vervolgens voorgelegd aan de stuurgroep binnen OVK. Bij een positieve beoordeling ontvangt de gemeente het **SAVE-label**. Dit label geeft aan dat de gemeente een actieve bijdrage levert aan de verbetering van de verkeersveiligheid. De verwachting van OVK is dat de betrokken gemeente jaarlijks het SAVE-engagement vernieuwt.

Meer informatie staat op <http://save.ovk.be>.

In dit hele proces wordt de gemeente ondersteund door de SAVE-coördinator van OVK. Deze persoon staat te allen tijde ter beschikking om de gemeente te begeleiden in het project.

Aan de deelnemende gemeente wordt een bijdrage gevraagd van 0,01 € (één eurocent) per inwoner, per actiejaar met een minimum van €100. Deze jaarlijkse financiële bijdrage is een bijkomende uiting van het engagement van de gemeente. De financiering van het project komt hoofdzakelijk van de Vlaamse overheid en uit de eigen werkingsmiddelen van OVK.

Binnen een jaar na ondertekening moet er een SAVE-actieplan opgesteld en goedgekeurd worden. Zoniet vervalt het engagement dat de gemeente genomen heeft door het ondertekenen van het SAVE-charter.

Inleiding

1 Ouders van Verongelukte Kinderen vzw

Ouders van Verongelukte Kinderen – SAVE vzw (OVK) is een lotgenotenvereniging van families van jonge verkeersslachtoffers. Sinds haar ontstaan in 1995 onthaalde OVK 2.000 individuele leden, familie van meer dan 800 kinderen.

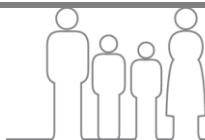
De doelstellingen van OVK zijn drievoudig:

- Hulp, begeleiding en ondersteuning aanbieden aan families die een kind hebben verloren in een verkeersongeval.
- Het ondersteunen van professionelen die met hen in contact komen en het verbeteren van de opvang en de begeleiding van de families.
- Actief werken aan de bewustwording van de rol van elkeen inzake verkeersveiligheid, en de nog steeds te grote verkeersonveiligheid in België bestrijden, meer bijzonder waar het kinderen en jongeren aangaat.

Uit deze laatste doelstelling is het project “SAVE-charter Steden & Gemeenten” ontstaan. OVK wil hiermee een bijdrage leveren tot de bewustwording van de gemeentebesturen op vlak van verkeersveiligheid.

2 SAVE-acties

Reeds vanaf het begin van haar bestaan werkte OVK tal van verschillende preventie- en sensibilisatie acties uit, onder de noemer ‘SAVE’, wat staat voor ‘**S**amen **A**ctief voor een **VE**ilig verkeer’ - ‘**SA**uvons la **V**ie de nos **E**nfants’.

In 1995 ontwierp OVK een verkeersveiligheidscharter voor weggebruikers, dat de naam 'SAVE-charter' kreeg. Dit charter bestaat uit zeven engagementen die de verkeersveiligheid van kinderen nastreven, door alle weggebruikers aan te zetten tot een voorzichtigere houding.

Sinds 1996 kunnen **SAVE-borden** geplaatst worden, op vraag van de ouders, op de plaats waar een kind is omgekomen in het verkeer. Deze borden vermelden voornaam en leeftijd van het overleden kind. Deze SAVE-borden hebben verschillende betekenissen: (1) een blijk van solidariteit met het getroffen gezin, (2) een gedenkteken ter nagedachtenis van het verongelukt kind en (3) een blijvende aanmaning tot verantwoordelijkheid die we allen dragen op het gebied van verkeersveiligheid. OVK plaatste tot op heden ongeveer 280 borden, waarvan een 200-tal in Vlaanderen.

Kort daarop begon het Vlaams Gewest met de plaatsing van **anonieme SAVE-borden** in de nabijheid van flitspalen. Deze borden hebben als doel de weggebruiker erop te wijzen dat de flitspalen er niet staan om verkeersboetes binnen te rijven, maar om een veiliger rijgedrag te stimuleren.

Het SAVE-charter Steden & Gemeenten: beschrijving van het project

1 Doelstelling

In het kader van de derde missie van de vereniging werd het SAVE-charter Steden & Gemeenten ontwikkeld. Aan de hand van dit charter wenst OVK de lokale overheden aan te sporen een beter en veiliger mobiliteitsbeleid te voeren, opdat geen (jonge) verkeersslachtoffers meer zouden vallen. OVK wil de lokale overheden aansporen om rond sensibilisatie te werken, hun mobiliteitsbeleid kritisch onder de loep te nemen, knelpunten te identificeren en waar nodig verbeteringen aan te brengen. Op die manier zou in de betrokken SAVE-gemeenten een verkeersveiligheidscultuur moeten ontstaan die er niet alleen voor zorgt dat de verkeersveiligheid verhoogt, maar ook de verkeersleefbaarheid.

2 Aanpak project

Het SAVE-charter Steden & Gemeenten bestaat uit zeven doelstellingen die een grotere veiligheid beogen voor elke weggebruiker en voor jongeren en kinderen in het bijzonder:

1. De opmaak en evaluatie van een verkeersveiligheidsanalyse.
2. De implementatie van het STOP-principe.
3. De afstemming van het mobiliteitsbeleid op kinderen en jongeren.
4. Het garanderen van een hoog handhavingsniveau.
5. De voorbeeldfunctie van de gemeente/stad en haar beleidsverantwoordelijken.
6. Een actief sensibilisatie- en educatiebeleid voeren.
7. De opvang van verkeersslachtoffers optimaliseren.

Het meer gedetailleerd charter is terug te vinden in de bijlage.

Het volledig project bestaat uit een stappenplan dat samen met de stad of gemeente wordt doorlopen:

2.1 STAP 1: Kennismakingsgesprek

We komen graag langs om het SAVE-charter Steden & Gemeenten toe te lichten. In een afspraak met de betrokken personen (bv. de burgemeester, schep en van mobiliteit, mobiliteitsambtenaar, iemand van de lokale politie...) wordt nagegaan op welke manier de stad of gemeente kan deelnemen aan dit project.

2.2 STAP 2 of 3: Ondertekenen SAVE-charter Steden & Gemeenten

De volgende stap is de **officiële ondertekening** van het charter op een publiek **bekendmakingsmoment**. Door de ondertekening engageert de gemeente zich om tijdens een SAVE-actiejaar te werken rond de doelstellingen van het SAVE-charter.

2.3 STAP 2 of 3: Inventaris en actieplan

Een **inventaris** wordt gemaakt van de **reeds bestaande initiatieven** in de gemeente. Er bestaan in elke gemeente ongetwijfeld reeds een heleboel acties/initiatieven die worden genomen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Door hiervan een inventarisatie te maken, krijgt zowel het gemeentebestuur als OVK een goed overzicht van wat reeds leeft in de gemeente en waar eventuele bijsturing nodig is.

Aan de hand van de inventaris wordt, in samenspraak met de SAVE-coördinator van OVK, een **SAVE-actieplan** opgesteld met acties die aansluiten bij de zeven SAVE-doelstellingen. Het is de bedoeling tot een coherent plan te komen dat duidelijk weergeeft dat de gemeente een extra inspanning doet op vlak van verkeersveiligheid. Het uiteindelijke doel van het project is een veiligheidscultuur in de gemeente op te bouwen, waarbij elke beslissing wordt genomen met de verkeersveiligheid in het achterhoofd.

De acties kunnen volledig nieuw zijn, maar ook reeds bestaande acties kunnen verder worden uitgewerkt, worden verbeterd en opnieuw geactiveerd. Voor het uitwerken van het actieplan kan de gemeente een beroep doen op de "SAVE-leidraad voor het opstellen van een actieplan".

Sommige steden of gemeenten komen graag met een concreet actieplan naar buiten bij de ondertekening van het charter. Daarom kan 'Stap 2: Ondertekening' en 'Stap 3: Inventarisatie en opmaak actieplan' van plaats verwisseld worden in het stappenplan.

2.4 STAP 4: Uitvoering (& tussentijdse evaluatie)

Nadat het actieplan is opgesteld en na de goedkeuringen door het college/de gemeenteraad en de SAVE-stuurgroep, kan de gemeente aan de slag. Op regelmatige basis zal de SAVE-coördinator van OVK contact opnemen met de gemeente om de vorderingen na te gaan en eventuele problemen op te

lossen. De projectcoördinator kan ook door de gemeente zelf gecontacteerd worden indien nodig. De gemeente heeft in principe één jaar de tijd om het actieplan te realiseren.

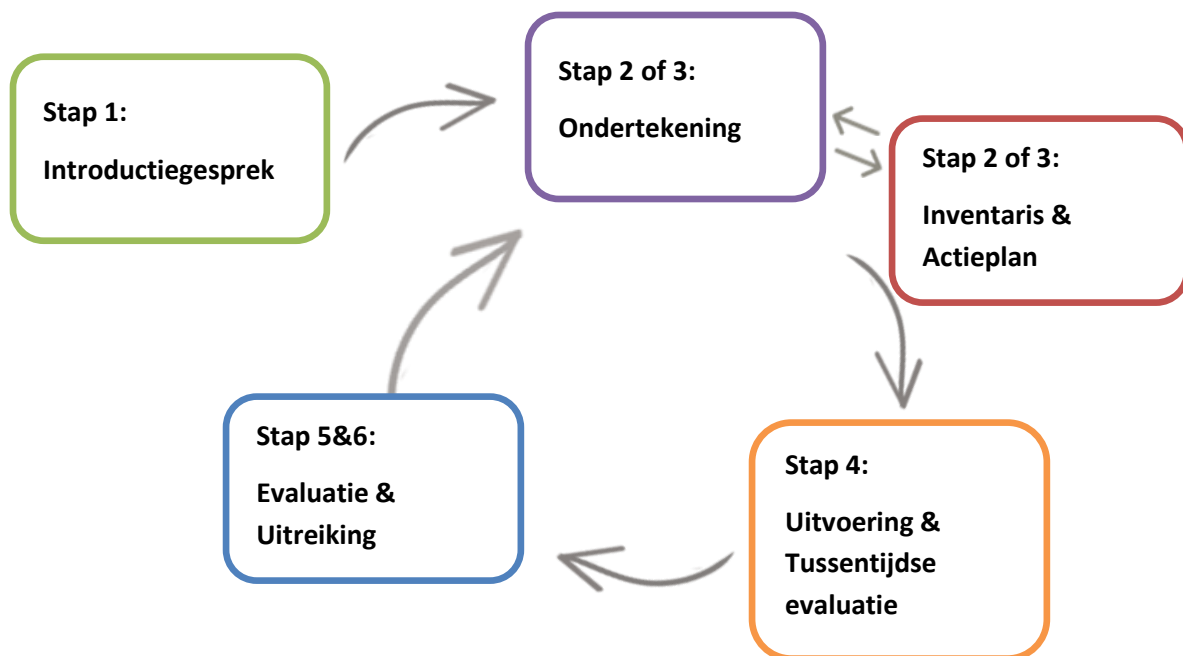
Indien gewenst kan een tussentijdse evaluatie plaatsvinden. Doel van deze tussentijdse evaluatie is enerzijds het herfocussen op het actieplan en anderzijds de acties scherpstellen en bijsturen waar nodig. De tussentijdse evaluatie gebeurt op vraag van de gemeente of stad.

2.5 STAP 5: Eindvaluatie & uitreiking

Na verloop van het werkjaar wordt tijdens een **eindevaluatie** een activiteitenverslag opgesteld. Hierin staan alle meetbare resultaten van de initiatieven en de effecten voor de verkeersveiligheid. Ook wordt opgenomen welke initiatieven niet zijn gerealiseerd en de reden daarvoor. Dit verslag wordt vervolgens voorgelegd aan de SAVE-stuurgroep ter goedkeuring.

Bij een positieve beoordeling ontvangt de gemeente het **SAVE-label**. Dit label geeft aan dat de gemeente een actieve bijdrage levert aan de verbetering van de verkeersveiligheid. De verwachting van OVK is dat de betrokken gemeente jaarlijks het SAVE-engagement vernieuwt.

Het SAVE-label betekent niet dat de gemeente op zich verkeersveilig is, wel dat de gemeente een bijzondere bijdrage levert tot de verbetering van de verkeersveiligheid.

Indien herhaaldelijke inbreuken op het SAVE-charter worden vastgesteld, behoudt OVK het recht om het SAVE-label terug te vorderen van de gemeente.

Wij verklaren dat onze stad/gemeente bereid is een globaal en gecoördineerd beleid te ontwikkelen om alle weggebruikers, en in het bijzonder kinderen en jongeren, beter te beschermen. Daarvoor zal onze stad/gemeente een actieplan uitwerken dat aansluit op één of meerdere van volgende doelstellingen:

- 1. De opmaak en evaluatie van een verkeersveiligheidsanalyse.**
  - ✓ Nieuwe infrastructuurprojecten analyseren aan de hand van een verkeersveiligheidsaudit.
  - ✓ Gevaarlijke punten voor zwakke weggebruikers in kaart brengen.
  - ✓ Deze gevaarlijke punten systematisch aanpakken.
- 2. De implementatie van het STOP-principe.**
  - ✓ Bij alle infrastructuurwerken.
  - ✓ Bij elke mobiliteitsbeslissing.
  - ✓ In het beleid van de gemeente.
- 3. De afstemming van het mobiliteitsbeleid op kinderen en jongeren.**
  - ✓ Plaatsen waar kinderen en jongeren vertoeven systematisch veiliger maken.
  - ✓ Deze plaatsen moeten jongeren autonoom en veilig kunnen bereiken.
  - ✓ Verkeersveiligheid verkiezen boven verkeersdoorstroming en parkeren.
- 4. Het garanderen van een hoog handhavingsniveau.**
  - ✓ Subjectieve en objectieve pakkans opdrijven door meer controles.
  - ✓ Permanent communiceren over het waarom van deze acties.
  - ✓ De strijd aangaan met weekendongevallen.
- 5. De voorbeeldfunctie van de gemeente/stad en haar beleidsverantwoordelijken.**
  - ✓ Het STOP-principe toepassen op alle dienstverplaatsingen.
  - ✓ De gemeentediensten moeten voor alle bewoners bereikbaar zijn volgens het STOP-principe.
  - ✓ Het gebruik van duurzame en veilige vervoermiddelen voor woon-werkverkeer stimuleren.
- 6. Een actief sensibilisatie- en educatiebeleid voeren.**
  - ✓ Meewerken aan bestaande én ontwikkelen van nieuwe preventiecampagnes.
  - ✓ Organiseren van een verkeersveiligheidsdag.
  - ✓ Een actief communicatiebeleid voeren.
- 7. De opvang van verkeersslachtoffers optimaliseren.**
  - ✓ Proactief hulpaanbod aan verkeersslachtoffers en naasten.
  - ✓ Via nauwe samenwerking de afstemming tussen dienstverleners verbeteren.
  - ✓ De gids "Als het verkeer je raakt. Praktische gids na een verkeersongeval" ter beschikking stellen.

